

Державне нагородження є способом впливу держави на суспільні відносини, формування державою суспільно-корисних моделей поведінки громадян, який полягає у відзначенні (нагородженні) державою громадян за особисті здобутки перед нею у певних сферах державного життя (діяльності), що здійснюється шляхом спеціально призначеного інструментарію – державних нагород.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про державні нагороди України» від 06.05.2017: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1549-14>
2. Указ Президента України від 18 листопада 1996 року N1094/96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1094/96>
3. Майдебур А. М. «Конституційно-правовий статус державних нагород України» Національний університет «Одеська юридична академія». – 2013. – 13-15 с.

Кривульський Д.С.

студент,

Науковий керівник: Чукаєва В.О.

кандидат історичних наук, доцент,

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

Відповідно до Конституції України виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі здійснюють місцеві державні адміністрації.

Місцева державна адміністрація є місцевим органом виконавчої влади і входить до системи органів виконавчої влади. Організація, повноваження та порядок діяльності місцевих державних адміністрацій визначаються Законом України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 р. із змінами від 16.04.2017 р. [1].

Питання місцевих державних адміністрацій досліджували у своїх працях такі вчені, як В. Куйбіда [2], Т. О. Карабін [3], Нагорний П. О. [4] та інші.

Доволі цікавим моментом у діяльності місцевих державних адміністрацій є їх підпорядкування та порядок призначення голів. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» місцеві державні адміністрації здійснюють виконавчу владу на місцях. Виконавча гілка влади за Конституцією України є самостійною гілкою влади. Згідно з цим принципом жодна з інших гілок влади не може втручатися у діяльність цієї гілки.

Частина 1 статті 30 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» проголошує, що «Місцеві державні адміністрації та їх голови при здійсненні своїх повноважень відповідальні перед Президентом України.», а частина друга цієї ж статті: «Місцеві державні адміністрації та їх голови при здійсненні своїх повноважень відповідальні перед Кабінетом Міністрів України, підзвітні і підконтрольні йому» [5]. Так у одній статті можна вже побачити «подвійну відповідальність». Як вже зазначалося, місцеві державні адміністрації входять до системи органів виконавчої гілки влади. Відповідно до ст. 113 Конституції України вищим органом у системі органів виконавчої влади є Кабінет Міністрів України [6]. За логікою саме йому і лише йому належить контролювати діяльність нижчих органів. У частині 3 цієї ж статті Закону України «Про місцеві державні адміністрації» написано: «Голови обласних державних адміністрацій інформують Президента України і Кабінет Міністрів України та щорічно звітують перед ними про виконання місцевою державною адміністрацією покладених на неї повноважень, а також суспільно-політичне, соціально-економічне, екологічне та інше становище на відповідній території, вносять пропозиції з питань удосконалення чинного законодавства України і практики його реалізації, системи державного управління». І знову повернемося до статті 113 Конституції України, частини 2, яка проголошує: «Кабінет Міністрів України відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України у межах, передбачених цією Конституцією».

Викликає цікавість порядок призначення і звільнення голів місцевих державних адміністрацій. Відповідно до частини 2 статті 8 Закону «Голови місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України на строк повноважень Президента України», а частина 4 цієї ж статті проголошує: «Президент України може порушити перед Кабінетом Міністрів України питання про призначення головою місцевої державної адміністрації іншої кандидатури.». А у статті 9 Закону сказано, що «Повноваження голів місцевих державних адміністрацій припиняються Президентом України. У своїй статті В. Куйбіда стосовно цього пише наступне: « У період, коли діяла політична реформа, це призводило до того, що під час політичних конфліктів на рівні «Глава держави – Уряд» такий механізм призначення не лише негативно позначався на авторитеті державної влади загалом, але й робив неефективною державну, зокрема державну регіональну політику. Прикладом того може бути заборона головам державних адміністрацій виїзду за межі відповідної області без дозволу голови Секретаріату Президента України» [2].

Якщо подивитися у Закон України «Про місцеві державні адміністрації», то можна помітити, що повноваження місцевих державних адміністрацій часто дублюються із повноваженнями місцевих рад. Так, у ч. 1 статті 14 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» прописано, що «Місцеві

державні адміністрації здійснюють повноваження місцевого самоврядування, делеговані їм відповідними радами.» А стаття 44 Закону України «Про місцеве самоврядування» конкретизує, які саме повноваження обласні та районні ради мають делегувати відповідним державним адміністраціям. Усього – 24 повноваження, серед яких зокрема вирішення соціально економічних питань та розподілу фінансів. Проте взаємодія місцевих державних адміністрацій з місцевими радами є доволі складною.

Як зазначає В. Куйбіда «Конфронтація на рівні «районна (обласна) рада – районна (обласна) державна адміністрація» нерідко має чітко виражений політичний характер. Особливо це спостерігається у тих випадках, коли більшість представницького органу сформована із осіб, які є членами політичної партії (партій), що перебувають в опозиції до парламентської більшості чи Президента України» [2]. Перелік вищезазначених проблем не є вичерпним, оскільки на практиці суперечностей набагато більше, ніж у законодавстві.

Проаналізувавши законодавство, що регулює діяльність місцевих державних адміністрацій, ми дійшли висновку, що місцева державна адміністрація є особливим органом у системі виконавчої влади. По-перше вона діє наряду з органами місцевого самоврядування, часто дублюючи їх повноваження. По-друге вона відповідальна одразу перед двома найвищими державними органами: Президентом України та Кабінетом Міністрів України. По-третє порядок призначення голів місцевих державних адміністрацій порушує принцип поділу влади на три гілки, оскільки призначення і звільнення здійснюється не безпосередньо Кабінетом Міністрів України, а лише за його поданням Президентом України. На нашу думку, цих аргументів достатньо для обґрунтування такої позиції.

Місцеві державні адміністрації у сучасному вигляді є фактично важелями впливу центральної влади на місцевому рівні, зокрема для Президента України. І хоча формально вони діють як орган виконавчої влади на місцях, фактично їх діяльність залежить не стільки від Кабінету Міністрів України, як від Президента України, оскільки можливість призначення і звільнення голів цих органів дозволяє їй закріплювати свою владу на місцевому рівні і проводити вигідну йому політику на цих територіях. Ми вважаємо, що така чітка вертикаль президентської влади може мати і позитивний характер. Вона допомагає слідкувати за становищем у регіонах, оперативно реагувати на прояви непокорі й сепаратизму, порушення закону представниками органів місцевого самоврядування тощо.

Але ж зараз, коли проголошено курс на децентралізацію, чи повинні існувати такі органи? Їх діяльність, на нашу думку, навпаки є проявом централізації, адже саме органи місцевого самоврядування делегують місцевим державним адміністраціям частину своїх повноважень. Можливо, доречнішим було б навпаки віддати деякі повноваження місцевим радам,

залишивши за місцевими державними адміністраціями контроль над використанням коштів за призначенням і надавши їм статусу своєрідного посередника між центральною владою та місцевими радами. Тому на даний момент дуже важливим є прийняття нормативно-правових актів, які б дозволили подолати всі суперечності в системі управління на місцях.

Список використаних джерел:

1. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. / О.В. Совгіря, Н.Г. Шукліна. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 544 с. – Бібліогр. в кінці глав. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1256060746839/pravo/konstitutsiyno-pravoviy_status_mistsevih_derzhavnih_administratsiy
2. Український науковий журнал. № 4 2010, с. 94. «Проблеми та перспективи функціонування місцевих органів виконавчої влади» В. Куйбіда – стаття. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/331>
3. Карабін Т.О. Форми здійснення контрольної діяльності місцевих державних адміністрацій за реалізацією повноважень органами місцевого самоврядування / Т.О. Карабін // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 426-431 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2012-1/12ktoomc.pdf>
4. Нагорний П.О. Специфіка повноважень місцевих державних адміністрацій як суб'єктів адміністративної нормотворчої діяльності в управлінні регіонами України // Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 3. С. 134-139. URL: http://nbu.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_3_25.pdf
5. Закон України «Про місцеві державні адміністрації»: закон від 09 квітня 1999 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
6. Конституція України : закон від 28 червня 1996р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Линдюк С.С.

аспірант,

Національний університет «Одеська юридична академія»

НОРМИ КОНСТИТУЦІНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В РЕГЛАМЕНТАХ МІСЦЕВИХ РАД

Для здійснення ефективної роботи місцевою радою необхідним є виконання своїх обов'язків її основної ланки – депутатами. З метою контролю за виконанням обов'язків, зокрема депутатами, нормативно-правовими актами